

จากค่ายอาสา ถึงฐานที่มั่น พรรคคอมมิวนิสต์ในภาคใต้: ชีวิตนักศึกษาเมื่อ 4 ทศวรรษก่อน

บทนำ

เมื่อเทียบกับปัจจุบันแล้ว ชีวิตของนักศึกษาเมื่อ
กว่า 4 ทศวรรษที่ผ่านมาอยู่เหนือจินตนาการที่
คนยุคปัจจุบันจะไปถึงได้ เพราะเงื่อนไขทางสังคม
และการเมืองต่างยุคต่างสมัยที่มีอิทธิพลแตกต่างกัน
ไป สมัยที่ผู้เขียนยังเป็นนักศึกษาสังกัดมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา หรือมหาวิทยาลัย
ทักษิณในปัจจุบัน อยู่ระหว่าง พ.ศ.2521-2525 สมัย
นั้นเพิ่งผ่านความขัดแย้งในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม
2519 ที่รุนแรงที่สุดมาหมาดใหม่ บรรยากาศทางการเมือง
จึงค่อนข้างตึงเครียดเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะใน
หมู่นักศึกษาที่ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยที่จะต้อง
พบเจอกับผลกระทบต่างๆ นานา

ข้อเขียนชิ้นนี้เป็นบันทึกประสบการณ์ที่ผู้เขียน
ถือเป็นหมายเหตุชีวิตในช่วงตอนที่เห็นว่าสำคัญ โดย
จะบอกเล่าอย่างคร่าวๆ ในลักษณะบันทึกความทรง
จำที่ไม่ตึงเครียดมากนัก เพื่อให้ผู้อ่านได้มองเห็น
บรรยากาศของสังคมและมหาวิทยาลัยในภาคใต้
สมัยนั้นผ่านมุมมองและการอธิบายของผู้เขียน ซึ่ง
แน่นอนว่าอาจจะแตกต่างไปจากมุมมองและความ
ทรงจำของผู้อื่นในยุคสมัยเดียวกันก็เป็นได้

ปฏิเสธไม่ได้ว่าการขับเคลื่อนกิจกรรมนิสิต
นักศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะ มศว สงขลา
ในยุคของผู้เขียนต้องอาศัยพลังหลักคือสมาชิก
ชมรมอาสาพัฒนาชนบทและสมาชิกชาวค่ายอาสา

นักศึกษากลุ่มทำกิจกรรมจากมหาวิทยาลัยภาคใต้ในช่วงต้นปี 2520

พัฒนาเพราะคนกลุ่มนี้เป็นคนมีความคิดความเห็นก้าวหน้า มีวุฒิภาวะเป็นผู้นำทางความคิด มีศักยภาพในการรวมกลุ่ม ใฝ่รู้สนใจปัญหาของสังคมและบ้านเมือง เป็นคนคบเพื่อนและเพื่อนคบไม่เห็นแก่ตัว ทำงานเป็นทีม โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้อำนวยการค่าย

ชมรมต้องการผู้นำในลักษณะนั้นก็เพราะการออกค่ายอาสาพัฒนาชนบทในสมัยนั้นมีปัญหาความยุ่งยากมากมายทั้งเรื่องงบประมาณ การประสานแผนงาน การปลูกสร้างและที่สำคัญคือปัญหาความสับสนเสี่ยงต่ออันตรายที่อาจจะเกิดจากความหวาดระแวง ความไม่ไว้วางใจของฝ่ายบ้านเมืองต่อผู้นำนิสิตนักศึกษาหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 หรือ “6 ตุลา มหาโหด”

บรรยากาศความหวาดระแวงของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองโดยเฉพาะฝ่ายทหารและฝ่ายปกครองกับความรักความอบอุ่นที่เราได้รับจากพี่น้องประชาชนที่ผู้เขียนจดจำประทับใจฝังแน่นในห้วงแห่งความรู้สึกนึกคิดตลอดมาจนถึงวันนี้คือบรรยากาศจากค่ายอาสาพัฒนาสร้างโรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ในป่าช้าบ้านงหวาออก อำเภอหงา จังหวัดพัทลุง และค่ายอาสาพัฒนาสร้างโรงเรียนในเขตพื้นที่ สปก. บ้านไสน้ำสูง อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ค่ายสร้างโรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ ผู้เขียนจำช่วงเวลาได้ดีเพราะช่วงนั้นเรายังไม่ทันกลับจากค่ายอาสาพัฒนา คือนั้นมีข่าวเรื่อง “เมษาฮาวาย”

คือพ.อ.มัญญ รุขจร (ยศในขณะนั้น) ยึดอำนาจพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ แต่ไม่สำเร็จ เหตุการณ์นี้เกิดในเดือนเมษายน 2524

ค่ายนี้มีอาจารย์ประโยชน์ เรืองโรจน์ เป็นที่ปรึกษาประจำค่าย มีรุ่นพี่ที่เรียนวิชาภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมกับอาจารย์ประโยชน์ไปเยี่ยมค่ายและเกิดปัญหากับผู้อำนวยการค่ายเพราะรุ่นพี่ฝ่าฝืนกติกากฎเหล็กของชาวค่าย คือนำเหล่าไปดื่มในค่ายและนั่งคุยกันสองต่อสองในที่ลับตาคน ผู้เขียนจำได้ว่าผู้เขียนกับพรรคพวกส่วนหนึ่งตามไปทีหลัง ไปรอรถโดยสารเข้าอำเภองหวาอยู่ที่พักทางบ้านคลองหมวย เมื่อชาวบ้านรู้ว่าเราจะไปงหวาทุกคนแนะนำเราว่า “ลูกพลอยรถใครไปงหวาได้ทั้งนั้น ยกเว้นรถเจ้าหน้าที่และรถทหาร”

เราไปถึงค่ายตอนเย็นมากแล้วโดยอาศัยรถสองแถวของชาวบ้าน ก่อนถึงบริเวณค่าย เราเห็นด้านทหารอยู่ริมทาง มีทหารคอยตรวจตราการเดินทางของรถทุกประเภท ตอนลงไปอาบน้ำในลำห้วยหน้าค่ายอาสา เราบร่องรอยกระสุนปืนตามโคนต้นหมาก ลุงไข่ ชายเกตุ ซึ่งเป็นชาวบ้านในบริเวณนั้น

จรัญ หนูทอง ผู้เขียน ภายหลังสอบบรรจุเป็นข้าราชการครู

แต่ในที่สุดเราก็อยู่รอดปลอดภัยมาได้ จนถึงวันสุดท้ายของการอำลา ค่ายระหว่างชาวค่ายอาสาพัฒนา กับพี่น้องประชาชนที่ร่วมแรงร่วม สืงสืบทอดกันมานานนับเดือน

และเป็นเหมือนพี่เลี้ยงผู้คอยดูแลเอาใจใส่ สอนผู้เขียนให้อาบน้ำและเล่าเรื่องราวในหมู่บ้านให้พวกเราฟังอย่างสนุกสนานทุกคืนในช่วงต่อมา ท่านบอกว่าตรงโค้งสะพานหน้าค่ายบริเวณนี้เคยมีการชุมนุมตีจากหน่วยจรรยาของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) เมื่อไม่นานนี้เอง

ทุกคืนที่เรามีการแสดงรอบกองไฟ จะมีพี่น้องประชาชนทั้งหนุ่มสาวเฒ่าแก่ เด็กน้อย เด็กวัยรุ่นชวนกันมาดูการแสดงของชาวค่ายอาสาอย่างคับคั่งสร้างความกังวลใจให้กับฝ่ายทหาร บางคืนลุงไข่บอกว่ามีคนได้ยินว่าทหารพูดว่าถ้ามีอะไรไม่ชอบมาพากลทหารจะไม่รับรองความปลอดภัย บางคนพูดถึงขนาดว่าจะหาเรื่องยิงผู้นำในค่ายให้ได้สักคืน

เมื่อรู้เช่นนี้ ผู้เขียนจึงบอกอาจารย์และเพื่อน้องๆ ชาวค่ายให้ระมัดระวังการพูดจา เนื้อหาในการแสดงอย่าไปสร้างความไม่พอใจให้กับฝ่ายทหาร และฝ่ายปกครองให้เขาหาเรื่องกล่าวหาว่าเราปลุกระดมประชาชนหรือมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นข้อหาที่ชาวบ้านแถบนี้มักได้รับเกียรติจากฝ่ายบ้านเมืองมาตลอด ตั้งแต่มยุค “ถีบลึงเขา เผาถึงแดง” ในช่วงก่อนหน้านั้นราว 10 ปี

แต่ในที่สุดเราก็อยู่รอดปลอดภัยมาได้ จนถึงวันสุดท้ายของการอำลาค่ายระหว่างชาวค่ายอาสาพัฒนากับพี่น้องประชาชนที่ร่วมแรงร่วมสืงสืบทอดกัน

มานานนับเดือน ผู้เขียนจำบรรยากาศวันนั้นได้ดี ช่วงสุดท้ายหลังจากตัวแทนของแต่ละฝ่ายกล่าวแสดงความรู้สึกกันอย่างทั่วถึงแล้วก็ถึงช่วงของการร้องเพลง “คำสัญญา” เพลงประจำค่ายอาสาพัฒนาในสมัยนั้น โดยชาวค่ายจับมือล้อมวงรอบพี่น้องประชาชนต่างเดินวนรอบปากร้องเพลง “คำสัญญา” บ้างจับมือ บ้างสวมกอด กล่าวคำลา ผู้เขียนจำได้ว่าวันนั้นไม่มีใครที่ไม่ร้องให้ ไม่มีใครที่ใจแข็งไม่ให้น้ำตาไหลลงร้องแก้ม ทั้งชาวค่ายและชาวบ้านที่มาร่วมส่งพวกเรา

เรากลับมาถึงมหาวิทยาลัยไม่นาน พี่น้องชาวทหารรวมทั้งลุงไข่ ชายเกตุ คนที่ผู้เขียนรักและคิดถึงยิ่งก็เหมารถสองแถวเข้าสงขลามาร่วมกับกล้วย และผลไม้อื่นๆ ประดามี พวกเขามาพบพวกเราชาวค่ายอาสาที่หอประชุมมหาวิทยาลัยด้วยความรักและอาลัยหา

อีกเหตุการณ์หนึ่งคือ บรรยากาศที่ค่ายไผ่หน่าสูง อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ที่นี่ค่อนข้างจะตึงเครียด ผู้เขียนจำช่วงเวลาที่น่าอนอนไม่ได้ แต่จำได้ว่าเป็น

นักศึกษาระหว่างออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท

ช่วงเวลาที่จังหวัดตรังมีผู้ว่าราชการจังหวัดผู้มีฉายาว่า “ประสิทธิ์ ไบจาก” เช่นเดียวกับที่สตูลมีผู้ว่าราชการ “ศุภโชค น้ำหมาก” ผู้เขียนจำได้ดีเพราะเป็นคนนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยไปแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อขออนุญาตมาออกค่ายอาสาพัฒนาในพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบดูแล นอกจากนั้นผู้เขียนจำได้ว่าเราถูกข่มขู่ตั้งแต่วันแรกโดยกองกำลังติดอาวุธไม่ทราบสังกัดมาเดินดูอุปกรณ์การก่อสร้าง เมื่อถามว่ามาทำไม หัวหน้าที่ถือปืนสงครามในท่าพร้อมยิงบอกว่า “มาดูแลความปลอดภัยให้นักศึกษา” คือพวกเราผู้เขียนกับสวัสดิ์ สมัครพงศ์ จึงกล่าวขอบคุณและบอกว่า “พวกท่านมานั้นแหละจะทำให้พวกผมไม่ปลอดภัย”

ค่ายนี้มีอาจารย์ประโยชน์ เรื่องโรจน์ เป็นที่ปรึกษาประจำค่ายเช่นกัน เราสร้าง “ศาลาทำเผ่า” ให้ชาวค่ายที่ภูมามัน แต่คนที่นั่งมากกว่าใครกลายเป็นอาจารย์ประโยชน์ กับนายอำเภอเสเกาซึ่งผู้เขียนจำชื่อไม่ได้แล้ว มานั่งคุยทำความเข้าใจกับอาจารย์ว่าขอความร่วมมือจากพวกเราอย่าเข้าไปพบชาวบ้านในหมู่บ้าน เพื่อความปลอดภัยของชาวค่ายเอง

เมื่อชาวบ้านรู้ว่าพวกเราถูกห้ามไปหาผัก กล้วย มะละกอ ฯลฯ มาแกงตามปกติ ชาวบ้านจึงชักแถมกันมาร่วมกิจกรรมและนำพืชผักผลไม้ติดไม้ติดมือมาเยี่ยมพวกเราทุกคืน สร้างความไม่พอใจให้กับ

ตัวอย่างภาพโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายเสรีประชาธิปไตยที่เปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียระหว่างฝ่ายเสรีกับคอมมิวนิสต์

ฝ่ายบ้านเมือง แต่พวกเขาไม่รู้จะจัดการอย่างไร

คืนหนึ่ง หลังการแสดงรอบกองไฟในคืนนั้นจบลง น้องๆ ชาวค่ายที่เป็นผู้หญิงเตรียมเข้านอน น้องๆ ผู้ชายบางคนยังนั่งคุยกันบนศาลาทำเผ่า ปรากฏแสงไฟรั่วไม่น้อยกว่าสามคันมุ่งหน้ามาจากบ้านโคกพิกุล มาจอดส่องไฟสว่างจ้าที่หน้าค่ายอาสาพัฒนาของเรา ชายฉกรรจ์พร้อมอาวุธสงครามครบมือ ส่องไฟฉายสำรวจไปทั่วบริเวณ หัวหน้าชุดกระแทกปากกระบอกปืนมาที่ทุ่งผู้เขียนพร้อมตะคอกว่ามาทำอะไรกันที่นี่ ผู้เขียนบอกว่ามาออกค่าย พอดีมีชายสูงวัยเดินมาสมทบในแนวลำแสงของไฟฉาย ผู้เขียนจำได้ว่าคนนี้คือผู้ว่าประสิทธิ์ ท่านถามว่า “มาออกค่ายแจ้งใครยัง” ผู้เขียนบอกว่า “ผมนำหนังสือไปแจ้งผู้ว่าฯ แล้วเมื่อวันก่อน”

พวกเขาขอเข้าไปค้นหาของผิดกฎหมายในเรือนนอนของน้องๆ ผู้หญิง ผู้เขียนบอกว่านั้นเป็นเรือนนอนของน้องๆ นิสิตหญิง เราให้พวกท่านเข้าไปไม่ได้ ส่วนเรือนนอนของน้องๆ ผู้ชายเรายินดีให้ท่านค้นแต่รับรองว่าพวกเรามาดี มาสร้างโรงเรียนให้น้องๆ

ในที่สุดผู้ว่าฯ ก็สั่งให้ลูกน้องกลับไปขึ้นรถ แล้วขับหายไปในความมืด ทั้งผู้เขียนและเพื่อนพ้องน้องพี่ ยืนส่ายหน้าอยู่ในความมืดมนของบ้านเมือง ก่อนจะชวนกันเข้านอนเพื่อเอาแรงไว้เผชิญงานหนักและปัญหาที่ยังไม่รู้ว่าจะมีอะไรมาทดสอบความกล้าและอดทนของพวกเราต่อไปอีก

คืนสุดท้ายของการอำลาค่ายผู้เขียนจำได้ว่าคืนนั้นฝนกระหน่ำลงมาอย่างไม่ลืมหูลืมตา ขณะพิธีกรรมปิดค่ายยังไม่จบ พวกเรากอดกันร้องไห้ท่ามกลางสายฝนและลมกรรโชกอันหนาวเหน็บจนคางสั่น น้ำฝนปนน้ำตากับทุรกรังแค้น แผลเสียงร้องเพลง “คำสัญญา” วนไปวนมาอยู่หลายเที่ยวจนฝนแล้งเราจึงจบพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์

ในช่วงที่ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย มีอยู่ช่วงหนึ่งที่ได้สัมผัสกับรุ่นพี่ผู้มีบทบาทในกลุ่ม “ครูทางเดิน” แถบคาบสมุทรสทิงพระที่ขับเคลื่นสังคมด้วย “วารสารและวงดนตรีทางเดิน” โดยนำบทเพลงเพื่อชีวิตของคาราวาน แฮมเมอร์ ฯลฯ มาขับขานในงานทางวิชาการและวัฒนธรรม โดยเฉพาะการหารายได้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนา

รุ่นพี่ผู้นี้เป็นผู้ประสานงาน นำผู้เขียนและ

กลุ่มนักศึกษากิจกรรมจากหลายๆ มหาวิทยาลัย ต่อมารวมตัวกันเป็นกลุ่มนักเขียนชื่อ “กลุ่มนาคร”

**สหายที่ไปปรับเราไม่ยอมแนะนำ
ให้รู้จักในระหว่างเดินทาง
(เพราะพวกเราถูกสหายเอาผ้า
ปิดตาทันทีที่ขึ้นมาบนรถสิบล้อ
เพื่งมาเปิดผ้าปิดตาตอนถึง
เวตงานริมหมู่บ้านเชิงเขาแล้ว)**

เพื่อนพ้องไปเรียนรู้วิถีชีวิตของนักรบของประชาชนสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) เขตงานภาคใต้ แถบเทือกเขาน้ำค้าง โดยพวกเขาพรอดสิบล้อมาจอดรอรับเราที่ตัวเมืองหาดใหญ่ตั้งแต่เช้า เราไม่รู้ว่าเป็นคนขับ พี่คนนั้นทำหน้าที่ขับรถส่วนตัวมาส่งเราที่นัดหมายแล้วซื้อข้าวห่อเป็นเสบียงให้กินระหว่างทาง แล้วพี่เขาก็กลับไป ปล่อยให้เราไปกับรถบรรทุกที่มีผ้าคลุมอย่างมิดชิด เรารู้เพียงว่ารถแล่นผ่านสวนยางของชาวบ้านไปเป็นเวลานานจนมาถึงเชิงเขาน้ำค้าง เราก็ตกลงจากรถ มาพบแกนนำในหมู่บ้านผู้ทำหน้าที่ปลุกกระดมมวลชนในพื้นที่ราบหลังจากทานมื้อเที่ยงแล้วเราก็ตตามสหายเข้าสู่เขตป่าเขา ที่ไม่มีบ้านผู้คน สหายนำเราลัดเลาะไปตามเส้นทางเล็กๆ ก่อนจะเข้าสู่ป่ารกทึบที่ไม่มีร่องรอยของการเดินของผู้คน เราต้องตามสหายไปติดๆ เพื่อไม่ให้พลัดหลงกัน สหายบอกว่าถ้าพลัดหลงกันกลางวันเราจะส่งสัญญาณเป็นเสียงนกที่หากินในเวลากลางวัน ถ้าเป็นกลางคืนก็จะส่งสัญญาณเสียงร้องของสัตว์ที่หากินในยามกลางคืนเพื่ออำพรางไม่ให้ฝ่ายศัตรูรู้ว่าเรามีพวกเขาซึ่งเป็นเป้าหมายของการปราบปรามอยู่ในพื้นที่ของพวกเขา

ผู้เขียนจำไม่ได้ว่าเราใช้เวลาอันแสนแค้นกว่าจะ

กิจกรรมผ่อนคลายของนักเรียนระหว่างออกค่ายอาสา

ไปถึงศูนย์ 2 คือฐานที่มั่นบนเทือกเขาน้ำค้างอันเป็นฐานย่อยไม่ใช่ฐานใหญ่ เป้าหมายในการเดินทางของเราอยู่ที่ ศูนย์ 1 อันเป็นฐานที่มั่นสำคัญของเขตงานนี้ หลังจากหยุดพักพอหายเหนื่อยหอบแล้ว สหายก็นำเราต่อไปยังศูนย์ 1 เมื่อไปถึงเราก็ได้รับการต้อนรับจากสหายทั้งหญิงและชายซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาทำหน้าที่หน่วยพยาบาล หน่วยการศึกษา หน่วยศิลปวัฒนธรรม หน่วยรบและหน่วยเสบียง ผู้เขียนจำได้ว่าเมื่อไปถึงก็ได้เข้าพักในโรงเรียน

ที่พัก ติดกับโรงเรียนสำหรับให้การศึกษาทั้งกับสหายทั่วไปและสหายจากในเมือง เราได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากสหายในป่า มือเย็นวันนั้นสหายทำกับข้าวพิเศษเลี้ยงต้อนรับเราคือต้มซูปผักเขียวกับเนื้อค่าง เพราะปกติสหายเขาอยู่กันแบบอดๆ อยากรๆ กินแต่อาหารแห้ง นานๆ จะมีโปรตีนเนื้อสดสักมื้อ ผู้เขียนเป็นคนไม่กินเนื้อสัตว์ป่าจำพวกหน้าตาคล้ายคนและหน้าตาน่าเกลียดอย่างลิง ค่าง ชะนี และตะกวด จึงไม่กล้ากินซูปเนื้อค่าง แต่ด้วยความเกรงใจสหาย ผู้เขียนก็ฝืนชิมน้ำซูปพอเป็นพิธีอย่าง ฝะอืดผะอมจนแทบจะอาเจียนออกมาด้วยเต็มกล้น

ทานมือเย็นเสร็จ สหายไม่ยอมให้เราล้างถ้วยล้างชาม ต่างก็ถือจานไปล้างแทนเรา ทั้งๆ ที่ชีวิตในป่าสหายถูกฝึกให้รับผิดชอบตัวเองในทุกเรื่อง

ฐานที่มั่นของสหายในป่าถูกสร้างขึ้นโดยรักษาสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะต้นไม้ให้เป็นธรรมชาติที่สุด วัตถุที่สะท้อนแสงจะถูกเก็บรักษาระมัดระวังไม่ให้อยู่กลางแจ้งในเวลากลางวันและต้องปิดบังแสงสว่างในเวลากลางคืนเพื่อป้องกันการสังเกตการณ์ทางอากาศของฝ่ายศัตรู

การออกค่ายอาสาในยุคนั้น
ใช้เวลายาวนานร่วมเดือน
ทำให้เกิดความผูกพัน
กับชาวบ้านเป็นอย่างมาก
ในรูปจะเห็นเด็กๆ เข้ามา
ร่วมถ่ายรูป
ในช่วงอำลาค่ายด้วย

เมื่อว่างจากภารกิจประจำวันที่ค่อนข้างจะเคร่งครัดในวัตรปฏิบัติ สหายในเมืองอย่างพวกเราต้องไปเข้ารับการการศึกษาที่โรงเรียนของฐานที่มั่นที่นั่นมีหนังสือเกี่ยวกับลัทธิมาร์กซิสม์ เหมาอิสม์ เลนินนิสม์ มากมาย มีวารสารหลักๆ ที่สหายร่วมกันเขียน เช่น วารสารตะวันแดง ของเขตงานภาคใต้ มีข่าวคราวเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของหน่วยจรรยาที่ลอบโจมตีหน่วยทหารโดยเฉพาะทหารพรานซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการปฏิบัติการสงครามแย่งชิงประชาชนและการตอบโต้ศัตรูของประชาชนที่เป็นนักเลงอิทธิพลหรือพวกหัวไม้ในหมู่บ้านภาคใต้ โดยเฉพาะในพื้นที่เขตงานพัทลุง-สงขลา

ค่ายอาสาพัฒนาชนบทสมัยนั้นนิยมสร้างห้องสมุดให้โรงเรียน และสถานที่สำคัญๆ ที่ไม่ร้อนไหวต่อมากเมืองมากเกินไป

ที่ห้องเรียนผู้เขียนได้พบกับสหายจากในเมืองที่เคยรู้จักสนิทสนมในการร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย แต่ตอนมา สหายที่ไปรับเราไม่ยอมแนะนำให้อาศัยในระหว่างเดินทาง (เพราะพวกเราถูกสหายเอาผ้าปิดตาทันทีที่ขึ้นมานรถสิบล้อ เพิ่งมาเปิดผ้าปิดตาตอนถึงเขตงานริมหมู่บ้านเชิงเขาแล้ว) ในเขตงานทุกคนต้องเปลี่ยนชื่อใหม่ เช่น สหายวิทยา สหายทันรบ ฯลฯ เสียดยาที่ผู้เขียนจำไม่ได้แล้วว่าตอนนั้นผู้เขียนได้ชื่อใหม่ว่าสหายอะไร แต่จำได้ว่าสหายวิทยาคืออดีตผู้อำนวยการ

ค่ายอาสาพัฒนา ประธานชมรมอาสาพัฒนา มศว สงขลา ปัจจุบันเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดนครศรีธรรมราช อีกคนหนึ่งปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญแถวตำบลบ้านนา อำเภอนะบะ เป็นนักอ่านตัวยง ชอบสวมกางเกงยีนส์และใส่เสื้อลายสก๊อตแบบชาร์ล บรอนสัน

เราจากลาสหายในป่ามาด้วยความอาลัยอาวรณ์ ร่ำลากันที่ราวป่าก่อนจะขึ้นรถสิบล้อ และถูกเอาผ้าปิดตาเหมือนตอนขึ้นมา มาเปิดตาอีกทีเมื่อรถมาจอดริมถนนคอนกรีตกลางเมืองหาดใหญ่แล้ว

หลังจากนั้นเวลาเรามีกิจกรรมสร้างสรรค์สังคมในเมืองหาดใหญ่ เช่น จัดแสดงดนตรีวงทางเดินที่หอนาฬิกากลางเมืองหาดใหญ่เพื่อระดมเงินและสิ่งของช่วยเหลือพี่น้องบ้านเขาคราม จังหวัดพัทลุงที่ถูกน้ำท่วมและเข้าง สมัยที่นายนิพนธ์ บุญญะโกวิท เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง ผู้เขียนขึ้นทำหน้าที่เป็นพิธีกรบนเวทีก็สังเกตช่วงเวลาที่เห็นว่ามีสหายบางคนและผู้เขียนพบในป่า เขามายืนแอบเสาะอาคารและบางคนมายืนจดหมายขอเพลง “ถึงถิ่น” และเพลงอื่นอยู่รายรอบเวทีของเราอย่างอบอวลยิ่ง ซึ่งบางคนปัจจุบันนี้มีบทบาทอยู่ในกลุ่มผาดำ หน่วยพิทักษ์ปกป้องพื้นที่ต้นน้ำของอำเภอกลองหอย จังหวัดสงขลา ■

